Розділ перший

Острів Коронадо, Каліфорнія
Травень 1966 року

Огороджений високим муром та ворітьми, маєток Мак-Ґретів був окремим світом — захищеним і відокремленим від решти. У вечірніх сутінках вікна будинку, збудованого у стилі Тюдорів, виблискували, мов самоцвіти, серед розкоші доглянутих територій. Над головою гойдалося пальмове гілля, на поверхні басейну плавали свічки, а з гілок каліфорнійського дуба звисали золотаві ліхтарі. Поміж святково вбраного натовпу ходили вдягнені в чорне офіціанти зі срібними тацями, заставленими шампанським, доки джазове тріо ледь чутно грало збоку.

Двадцятирічна Френсіс Ґрейс Мак-Ґрет знала, чого сьогодні від неї очікували. Вона мала стати справжнім уособленням ґречної юної леді — безтурботною та усміхненою. Будь-які негативні емоції належало стримувати та глибоко ховати, даючи їм раду самотужки. Вдома, у церкві та в Академії для дівчат Святої Бернадетти Френкі прищепили правила

пристойності. Сум'яття, що вирувало тоді по всій країні, спалахи гніву на вулицях міст та кампусах коледжів були для неї чужими та незрозумілими, як і конфлікт у далекому В'єтнамі.

Вона неквапом рухалася поміж гостей, сьорбала холодну колу й намагалася всміхатися. Час від часу зупинялася, щоб перекинутися кількома словами з друзями батьків, водночас сподіваючись, що ніхто не помітить її тривоги. Впродовж усього вечора Френкі очима шукала в натовпі брата, який запізнювався на святкування, влаштоване на його честь.

Френкі обожнювала старшого брата, Фінлі. Вони завжди були нерозлийвода: двійко чорнявих, блакитнооких дітей із різницею у віці менш ніж два роки. Довге каліфорнійське літо вони гаяли вдвох без нагляду дорослих, гасали на велосипедах з одного кінця сонливого острова Коронадо в інший і зрідка поверталися додому до заходу сонця.

Але тепер він вирушав туди, куди вона не могла поїхати слідом.

Тишу вечірки порушило ревіння двигуна, слідом за ним загули клаксони.

Френкі помітила, як мати здригнулася від гаму. Бетт Мак-Ґрет ненавиділа все показне та вульгарне й не схвалювала, коли про власну появу оголошували, трублячи клаксоном.

За хвилину-другу Фінлі влетів крізь задні ворота. Гарне обличчя заливав рум'янець, пасмо чорнявого кучерявого волосся спадало на чоло, а найкращий друг Рай Волш обіймав його за плечі. Обом молодикам було важко триматися на ногах, і вони п'яно сміялися, підтримуючи один одного, поки решта друзів позаду них і собі завалювалися на святкування.

Бездоганно одягнена, з вишуканою зачіскою мати рушила у своїй сукні-футлярі назустріч розсміяним молодикам і дівчатам. Її шию прикрашали перли, успадковані від бабці, як нагадування, що Бетт Мак-Ґрет колись була Бетт Александер, з родини Александерів із Ньюпорт-Біч.

— Хлопці, — привітно мовила вона, як і годилося шанобливій дамі. — Як чудово, що ви нарешті тут.

Фінлі, похитуючись, відійшов від Рая і спробував випростатися.

Батько махнув тріо, і музика стихла. Раптом простір наповнили звуки пізньої весняної ночі острова Коронадо — тихий гул океану, шепіт пальмового гілля над головою, гавкіт собаки десь посеред вулиці чи на пляжі.

Він вийшов уперед у своєму зшитому на замовлення чорному костюмі, білосніжній сорочці та чорній краватці, тримаючи в одній руці цигарку, а в другій — келих «Мангеттена». Завдяки короткому чорнявому волоссю та масивній щелепі батько скидався на колишнього боксера, який досяг чималих успіхів і навчився гарно вдягатися, що, зрештою, було не надто далеким від істини. Навіть серед красивого, святково вбраного натовпу батько та мати вирізнялися, випромінюючи успіх. Вона — спадкоємиця заможної аристократичної родини, яка завжди була на вершині соціальної ієрархії, і батько, який самотужки проклав собі шлях нагору й тепер упевнено стояв поруч із нею.

— Друзі, родино, щойно спечені випускники, — голосно промовив батько. Коли Френкі була малою, у його голосі ще вчувався ірландський акцент, і він наполегливо працював, щоб його позбутися. А ще він полюбляв травити байки про імміграцію і все вихвалявся, як тяжко йому доводилося гарувати, щоб самотужки всього досягти. Про везіння та про можливості, які відкрилися перед ним, коли одружився з дочкою боса, батько згадував украй рідко — хоча всі про це

знали. А ще всім було відомо, що після смерті материних батьків він, завзято розвиваючи ринок нерухомості в Каліфорнії, більш ніж утричі збільшив родинні статки.

Чоловік обійняв струнку дружину і пригорнув до себе так близько, наскільки це пристойно було зробити на публіці.

— Ми вдячні, що ви сьогодні з нами, щоб вирядити в дорогу нашого сина Фінлі, — всміхнувся батько. — Більше не доведеться поручатися за нього в поліцейському відділку Коронадо о другій ночі після безглуздих автомобільних перегонів.

Натовпом прокотився смішок. Кожен із присутніх знав, якими манівцями Фінлі торував дорогу в доросле життя. Змалечку він був на диво обдарованим шибеником, здатним розтопити навіть крижане серце. Він будь-кого вмів розсмішити, а дівчата по п'ятах ганялися за ним. Усі любили Фінлі, але більшість сходилася на думці, що він таки був нестерпний. Його залишили на другий рік у четвертому класі через нескінченні витівки й ніщо інше. Іноді він неґречно поводився в церкві, а ще йому до смаку були дівчата в коротких спідницях і з цигарками в сумочці.

Коли сміх ущух, батько продовжив:

— Піднімемо келихи за Фінлі та його велику пригоду. Сину, ми тобою пишаємося!

Офіціанти з'явилися з пляшками «Дом Периньйон» і долили ще шампанського. У повітрі лунав дзенькіт келихів. Гості оточили Фінлі: чоловіки вітали його і плескали по спині, молоді жінки проштовхувалися ближче, змагаючись за увагу.

Батько махнув тріо, і музика знову зазвучала.

Залишившись без уваги, Френкі попрямувала до будинку, проминувши простору кухню, де офіціанти заклопотано викладали канапе на таці.

Вона зайшла до батькового кабінету. У дитинстві це була її улюблена кімната. Великі м'які шкіряні крісла, пуфики, книжкові полиці вздовж двох стін, масивний стіл. Увімкнувши світло, Френкі відчула знайомий запах старої шкіри, сигар та ледь вловимий аромат дорогого лосьйону після гоління. На столі лежали рівні стоси дозволів на будівництво та архітектурні проєкти.

Одну зі стін кабінету було присвячено історії родини. Світлини в рамках, які мати успадкувала від батьків, і навіть кілька татових, привезених з Ірландії. Була тут і фотографія прадіда Мак-Ґрета у військовій формі, де він віддавав честь. Поруч у рамці красувалася медаль, якою діда Френсіса нагородили під час Першої світової війни. Між «Пурпуровим серцем»[1] діда Александера та газетною вирізкою з фото його корабля, що заходить у гавань наприкінці війни, висіла весільна світлина батьків. Фото батька у формі не було. На превеликий жаль, його визнали непридатним до військової служби. Він ремствував про це хіба що в сімейному колі й лише напідпитку. Після війни батько переконав діда Александера розпочати будівництво доступного житла в Сан-Дієго для ветеранів, які повернулися з війни. Тато охрестив це своїм внеском у військову справу. Ця ідея мала неабиякий успіх, а в розмовах він так пишався своїми військовими звитягами, що невдовзі всі в Коронадо, схоже, забули, що він не служив. Світлин дітей не було, принаймні поки. Батько був упевнений, що своє місце на цій стіні ще треба заслужити.

Френкі почула, як позаду тихо прочинилися двері, і хтось мовив:

[1] Медаллю «Пурпурове серце» нагороджують військовослужбовців Збройних сил США, які були поранені або загинули (*тут і далі прим. пер.*).

— Ой, вибач. Не хотів заважати.

Вона обернулася й побачила на порозі Рая Волша. В одній руці він тримав коктейль, а в другій — пачку цигарок «Олд ґолд». Безсумнівно, він шукав місце, де можна було б спокійно покурити.

— Я ховаюся від проводів, — пояснила Френкі. — Щось мені не до святкувань.

— Гадаю, я теж намагався сховатися. Навряд ти мене пам'ятаєш... — відповів він, так і не зачинивши за собою дверей.

— Джозеф Раєрсон Волш, скорочено — Рай[1]. Як житнє віскі, — сказала Френкі, намагаючись усміхнутися. Саме так він представився їй минулого літа. — Чому ти ховаєшся? Ви ж із Фіном нерозлийвода й обидва любите як слід розважитися.

Коли Рай підійшов ближче, серце Френкі завмерло від зніяковіння. Його присутність діяла на неї так само, як і під час першої зустрічі, але вони ніколи не говорили одне з одним. Зараз вона не знала, що йому сказати, бо почувалася дещо спустошеною. Ба навіть самотньою.

— Я за ним сумуватиму, — тихо мовив Рай.

В очах запекло від сліз, і Френкі хутко відвернулася до стіни з родинними реліквіями. Рай став позаду неї. Вони уважно роздивлялися сімейні світлини та пам'ятні предмети: чоловіків у військових мундирах, жінок у весільних сукнях, медалі за відвагу та поранення, складений трикутником американський прапор у рамці, подарований бабусі по батьковій лінії.

— Чому тут немає світлин жінок, окрім як весільних? — поцікавився Рай.

[1] *Rye (пер. з англ.)* — жито.

— Це стіна героїв. На ній ми вшановуємо тих членів родини, хто пожертвував собою заради країни.

— Жінки також можуть бути героїнями, — Рай запалив цигарку.

Френкі розсміялася.

— Що смішного я сказав?

— Я... ну... — вона озирнулася на нього і змахнула сльози з очей. — Ти... ж не маєш на увазі...

— Так, — відповів він, дивлячись на неї. Вона не пам'ятала, щоби бодай колись чоловік так уважно дивився на неї. У неї аж подих перехопило. — Френкі, я не жартую. Зараз 1966 рік. Світ змінюється.

За кілька годин гості почали ввічливо розходитися, а Френкі досі думала про Рая і його слова.

«Жінки також можуть бути героїнями».

Ніхто й ніколи не казав їй цього. Ані вчительки в Академії для дівчат Святої Бернадетти, ані батьки. Навіть Фінлі. Чому ж вона досі ніколи не замислювалася, що дівчина чи жінка може зайняти місце на стіні батькового кабінету? Що може вчинити щось героїчне чи важливе: щось винайти чи зробити відкриття або рятувати життя — як медсестра на полі бою?

Ця думка приголомшила її, наче землетрус, перевертаючи догори дриґом її наївне бачення світу та себе. Роками монахині, вчителі й мати втовкмачували їй, що сестринська справа — прекрасна професія для жінки.

Вчителька. Медсестра. Секретарка. Ось і весь перелік прийнятних професій для такої дівчини, як вона. Ще минулого тижня, коли Френкі жалілася на труднощі з біологією,